

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

13 жовтня 2022 р.

Київ

№ 4-рк

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Про надання рекомендацій щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цього порушення та умов, що йому сприяють

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) протягом 2021 року надходили заяви від суб'єктів господарювання¹ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ» (далі – Укрпатент) унаслідок припинення ним доступу до здійснення пошуку інформації про заявки, за якими не встановлена дата їх подання в «Спеціальній інформаційній системі Укрпатенту» (далі – Система) (далі – Заяви).
- (2) У Заявах суб'єкти господарювання зазначали, що Укрпатент у межах делегованих йому владних повноважень як Національному органу інтелектуальної власності (далі – НОІВ) у березні 2021 року припинив доступ до здійснення пошуку інформації про заявки, за якими не встановлена дата їх подання, у Системі, наданий 02.04.2020 (далі – Доступ).
- (3) При цьому суб'єкти господарювання в Заявах стверджували, що, незважаючи на припинення Доступу, Укрпатент у межах провадження господарської діяльності надає за зверненням на платній основі звіт, у якому може міститись інформація не тільки про заявки та зареєстровані торговельні марки, наявна в публічному доступі, а й про заявки, за якими не надіслано повідомлення про встановлену дату їх подання (далі – Заявки).
- (4) Суб'єкти господарювання в усуненні їх можливості надавати послуги пошуку тотожних і схожих позначень серед Заявок із використанням Системи та наявності такої можливості лише в Укрпатенту вбачають наявність антиконкурентних наслідків та створення конкурентних переваг Укрпатенту у здійсненні ним господарської діяльності з пошуку тотожних і схожих позначень.

---

¹ Заява від 13.05.2021 № 1 (вх. № 8-01/197-АМ від 17.05.2021) фізичної особи-підприємця Зерова Костянтина Олександровича, фізичної особи-підприємця Марченкової Алли Михайлівни, Селіванова Олександра Олександровича, фізичної особи-підприємця Бенатова Даніеля Еміловича, фізичної особи-підприємця Сероштан-Татарінової Аліни Олександрівни, фізичної особи-підприємця Владимировної Наталії Володимирівни й товариства з обмеженою відповідальністю «Патентно-юридична компанія «Ай Пі Юрікс»; заява від 18.05.2021 № 1 (вх. № 8-01/210-АМ від 25.05.2021) фізичної особи-підприємця Ривюк Мар'яни Іванівни й заява від 20.05.2021 № 1 (вх. № 8-01/209-АМ від 24.05.2021) фізичної особи-підприємця Тимченко Дар'ї Олександрівни (далі – Заявники).

- (5) Оскільки об'єктивне та всебічне дослідження для встановлення наявності / відсутності ознак порушення потребувало часу поза межами строку розгляду Заяв Комітет за власною ініціативою розпочав ужиття заходів контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Укрпатентом під час здійснення пошуку тотожних і схожих позначень з використанням інформаційної бази Укрпатенту.
- (6) За результатами аналізу інформації Комітет з'ясував, що обмеження Укрпатентом Доступу, яке безпосередньо пов'язане з наявністю в Укрпатенту владних делегованих повноважень як НОІВ, з одночасним наданням ним як суб'єктом господарювання на платній основі інформації, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу адміністративно-господарського управління та контролю, які можуть призвести до спотворення конкуренції.

2. ПРАВОВИЙ СТАТУС УКРПАТЕНТУ

- (7) Відповідно до абзацу другого пункту 1 статті 1 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (далі – Закон) НОІВ – державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, визначена на національному рівні Кабінетом Міністрів України як така, що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами у сфері інтелектуальної власності, актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях.
- (8) Згідно з пунктом 1 статті 2¹ Закону функції НОІВ виконує юридична особа публічного права (державна організація), утворена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності й визначена Кабінетом Міністрів України.
- (9) Відповідно до пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Національний орган інтелектуальної власності» від 13 жовтня 2020 р. № 1267-р Укрпатент виконує функції НОІВ.
- (10) Згідно з пунктом 2 статті 2¹ Закону до владних повноважень, делегованих НОІВ, зокрема, належить:
приймання заявок, проведення їх експертизи, прийняття рішень щодо них;
опублікування офіційних відомостей про торговельні марки та подані заявки на торговельні марки у Бюлетені, ведення Реєстру та Баз даних заявок, внесення до Реєстру відомостей, надання витягів та виписок в електронній та (або) паперовій формі.
- (11) Відповідно до абзацу сьомого пункту 1 статті 1 Закону заявка – сукупність документів, необхідних для видачі свідоцтва.
- (12) Згідно з абзацом п'ятим пункту 1 статті 1 Закону свідоцтво – свідоцтво України на торговельну марку.
- (13) Відповідно до абзацу десятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи адміністративно-господарського управління та контролю – суб'єкти господарювання, об'єднання, інші особи в частині виконання ними функцій

управління або контролю в межах делегованих їм повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування.

- (14) Отже, Укрпатент у частині виконання ним функцій у межах делегованих НОІВ владних повноважень щодо приймання заявок та опублікування відомостей про них є органом адміністративно-господарського управління та контролю в розумінні абзацу десятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (15) При цьому в підпункті 3.2.3 пункту 3.2 Статуту Укрпатенту, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.02.2021 № 362, передбачено, що предметом діяльності Підприємства є виконання завдань для задоволення суспільних потреб у різноманітних послугах щодо інтелектуальної, творчої діяльності та інтелектуальної власності (далі – господарська діяльність): проведення моніторингу заявників/власників охоронних документів за всіма об'єктами права інтелектуальної власності, а також поданих заявниками матеріалів щодо наявності тотожних та схожих позначень, поданих на реєстрацію та зареєстрованих в Україні.
- (16) Згідно з абзацом тринадцятим статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (17) Тобто Укрпатент під час надання платних послуг із пошуку тотожних і схожих позначень серед Заявок є суб'єктом господарювання в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ПІДСТАВИ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (18) Комітет із метою аналізу дій Укрпатенту на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції направив листи, зокрема, до:
- Укрпатенту про надання інформації від 10.06.2021 № 130-26.13/09-8876, відповідь на який Укрпатент надав листом від 02.07.2021 № Вих-16487/2021 (вх. № 8-09/9558 від 27.07.2021);
  - Укрпатенту про надання інформації від 17.09.2021 № 130-29.3/09-13601, відповідь на який Укрпатент надав листом від 07.10.2021 № Вих-23773/2021 (вх. № 8-09/14345 від 12.10.2021);
  - Міністерства економіки України (далі – Міністерство) про надання інформації від 11.11.2021 № 130-29.1/09-16129, відповідь на який Міністерство надало листом від 24.11.2021 № 2311-06/55431-03 (вх. № 6-09/16259 від 24.11.2021);
  - Укрпатенту про надання інформації від 29.06.2022 № 130-29.3/09-763е, відповідь на який Укрпатент надав листом від 11.07.2022 № Вих-6108/2022 (вх. № 8-09/4905 від 11.07.2022).
- (19) За результатами аналізу інформації, наданої Укрпатентом і Міністерством у відповідь на листи Комітету про надання інформації, Комітет встановив таке.
- (20) Укрпатент щодо надання ним Доступу суб'єктам господарювання до Системи зазначив, що в пункті 8 статті 10 Закону (у редакції Закону станом на 21.05.2015) встановлено, що будь-яка особа може подати до закладу експертизи мотивоване заперечення проти

заявки щодо невідповідності наведеного в ній позначення умовам надання правової охорони, встановленим Законом.

При цьому Закон не передбачав публікації чи будь-якого іншого оприлюднення відомостей про заявки на торговельні марки.

- (21) З метою реалізації передбаченого Законом права будь-яких осіб на подання зазначених заперечень Укрпатент видав наказ від 25 червня 2015 р. № 135, яким запроваджено оприлюднення відомостей заявок на знаки для товарів і послуг у мережі Інтернет та затверджено порядок такого оприлюднення.
Зазначеним порядком передбачено, що Укрпатент забезпечує безоплатний та цілодобовий доступ до оприлюднених відомостей після завершення формальної експертизи заявки на знаки для товарів і послуг, можливість пошуку серед цих відомостей, їх копіювання та роздрукування.
- (22) Проте 1 вересня 2017 року набрала чинності Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), ратифікована Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII.
У частині 2 глави 9 розділу IV Угоди про асоціацію встановлено стандарти, що стосуються прав інтелектуальної власності. Так, зокрема, відповідно до пункту 1 статті 193 Угоди про асоціацію Україна та Сторона ЄС мають забезпечити функціонування загальнодоступної електронної бази даних заявок на торговельні марки та надання інформації про реєстрацію торговельних марок.
При цьому в Угоді про асоціацію не встановлено етапу діловодства, на якому здійснюється оприлюднення заявок на торговельні марки в зазначеній базі даних, та безоплатне функціонування такої бази.
- (23) Враховуючи зазначене, наказом Укрпатенту від 30.07.2018 № 118-Н/2018 затверджено та введено в дію з 01.08.2018 нову редакцію Порядку оприлюднення відомостей заявок на знаки для товарів і послуг в мережі Інтернет, яким передбачено, що відомості заявки оприлюднюються в разі відповідності її вимогам статті 8 Закону та наявності документа про сплату збору за подання заявки, тобто відразу після надсилання повідомлення про встановлену дату подання заявки.
Стаття 9 Закону в редакції Закону станом на 16.08.2020 передбачала можливість встановлення пріоритету попередньої заявки на торговельну марку протягом шести місяців від дати подання попередньої заявки, зокрема за заявками, за якими не сплачено збір за їх подання, та продовження строку сплати збору за подання заявки.
З огляду на зазначене, на численні прохання користувачів забезпечити оприлюднення також заявок, за якими не встановлено дату подання, з метою поліпшення умов для заявників щодо набуття та здійснення права власності на знаки для товарів і послуг, а також створення бази даних заявок, передбаченої Угодою про асоціацію, Укрпатент створив Робочу групу із запровадження та функціонування бази даних поданих заявок на знаки для товарів і послуг (наказ Укрпатенту від 28.01.2020 № 19-Н/2020) на платній основі.
- (24) У зв'язку із встановленням карантину та запровадженням обмежувальних протиепідемічних заходів із метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, у робочому порядку Укрпатент прийняв рішення про початок випробування можливості пошуку інформації про заявки на знаки для товарів і послуг, за якими не встановлена дата їх подання, у Системі (безкоштовно на період карантину).
На офіційному вебсайті Укрпатенту 02.04.2020 оприлюднено таке повідомлення:

«Укрпатент повідомляє про початок випробування можливості пошуку інформації про заявки на знаки для товарів і послуг, за якими не встановлена дата їх подання, у «Спеціальній інформаційній системі Укрпатенту» (<https://sis.ukrpatent.org>).

Звертаємо вашу увагу на те, що наразі актуалізація відомостей в Спеціальній інформаційній системі Укрпатенту відбувається один раз на добу. Відтак, із зазначеною вище інформацією Ви зможете ознайомитися на наступний день після надходження заявки до Укрпатенту.

На період карантину надання доступу до інформації здійснюватиметься безкоштовно» (<https://ukrpatent.org/uk/news/main/ukrpatent-sis-new-02042020>).

- (25) За твердженням Заявників, Укрпатент у березні 2021 року припинив наданий 02.04.2020 доступ до здійснення пошуку інформації про заявки, за якими не встановлена дата їх подання, у Системі.
- (26) Щодо підстав обмеження Доступу Укрпатент зазначив, що 16.08.2020 набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями» від 21.07.2020 № 815-IX, яким врегульовано порядок оприлюднення відомостей про заявки та питання ведення Бази даних заявок.
- (27) Також Укрпатент, посилаючись на пункт 10 статті 10 Закону (у редакції Закону станом на 21.07.2020), робить висновок, що обмеження Доступу до Заявок здійснено на підставі Закону.
Законом не передбачено внесення до Бази даних заявок відомостей про заявку раніше її офіційного опублікування.
- (28) Так, відповідно до абзацу першого пункту 10 статті 10 Закону (у редакції Закону станом на 21.07.2020), у разі відповідності матеріалів заявки вимогам статті 8 цього Закону та сплаченого збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається повідомлення про встановлену дату подання заявки та здійснюється публікація в Бюлетені визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відомостей про заявку протягом п'яти робочих днів з дати надіслання такого повідомлення.

Згідно з абзацом другим пункту 10 статті 10 Закону одночасно із здійсненням публікації в Бюлетені до Бази даних заявок вносяться відомості про заявку. Відомості, що містяться у Базі даних заявок, повинні включати таку інформацію (за наявності): номер заявки, дату подання заявки, дату виставкового пріоритету, номер попередньої заявки відповідно до Паризької конвенції, дату подання попередньої заявки відповідно до Паризької конвенції, двобуквенний код держави - учасниці Паризької конвенції, індекс (індекси) МКТП для реєстрації знаків та перелік товарів і послуг, індекс (індекси) Міжнародної класифікації зображальних елементів знака, зображення знака, заявлені кольори (зазначення кольору чи поєднання кольорів, що охороняються), заявника (ім'я або повне найменування та адресу заявника (заявників), представника (ім'я, повне найменування та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) або іншої довіреної особи), адресата (адресу для листування).

- (29) Укрпатент повідомив Комітет, що в Укрпатенті функціонує інформаційна система, яка щодо торговельних марок містить внутрішню (технологічну) інформаційну систему «Автоматизовану систему «Знаки для товарів і послуг» (далі – АС «Знаки для товарів і послуг») та зовнішню (загальнодоступну) Систему.

- (30) Внесення інформації про подані заявки до АС «Знаки для товарів і послуг» Укрпатент здійснює з дати надходження матеріалів заявки на виконання делегованих владних повноважень, пов'язаних із прийманням заявок, проведенням їх експертизи та прийняттям рішень щодо них, які визначені абзацом другим пункту 2 статті 2-1 Закону. Суб'єкти господарювання не мають доступу (платно/безоплатно) до АС «Знаки для товарів і послуг», оскільки вона призначена виключно для забезпечення внутрішніх технологічних процесів Укрпатенту, пов'язаних із виконанням ним делегованих владних повноважень, передбачених статтею 2-1 Закону.
- (31) Функціонування АС «Знаки для товарів і послуг» передбачена пунктом 15 статті 10 Закону, яким встановлено, що під час перевірки відповідності заявленого позначення умовам надання правової охорони, визначеним цим Законом, використовуються інформаційна база НОІВ, зокрема матеріали заявок, довідково-пошуковий апарат та відповідні офіційні видання.
Вона забезпечує повне діловодство за кожною заявою та свідоцтвом, зокрема забезпечує дотримання порядку проведення експертизи заявок, оскарження рішень за заявками, ведення Реєстру, листування із заявниками і власниками свідоцтв та вчинення інших дій, передбачених Законом.
Окремого документа, який регулює порядок функціонування АС «Знаки для товарів і послуг», не існує.
Чинним законодавством щодо торговельних марок не регулюється питання наповнення та функціонування зазначеної системи.
- (32) Інформаційна система Укрпатенту щодо торговельних марок складається з АС «Знаки для товарів і послуг» і Баз даних заявок, яка в тій формі, як визначено Законом, є частиною Системи, крім того, забезпечена можливість пошуку інформації серед опублікованих заявок.
АС «Знаки для товарів і послуг» не є частиною Системи, але ці системи взаємопов'язані, оскільки інформація про заявки на торговельні марки, зареєстровані торговельні марки, у межах, визначених Законом, потрапляє до Системи саме з АС «Знаки для товарів і послуг».
- (33) Функціонування Баз даних заявок передбачене пунктом 1 статті 1, пунктом 2 статті 2-1 та пунктом 10 статті 10 Закону.
Згідно з пунктом 1 статті 1 База даних заявок – база даних, ведення якої здійснюється в електронній формі, яка містить визначені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відомості про заявку та поточне діловодство за нею, є відкритою і доступною для перегляду будь-якою особою на офіційному веб-сайті НОІВ.
Згідно із Законом така база обмежена та містить лише відомості про заявки. Перелік відомостей про заявку, які вносяться до такої бази даних, визначений пунктом 10 статті 10 Закону.
- (34) Водночас слід зазначити, що з надісланої Укрпатентом до Комітету інформації вбачається, що Укрпатент використовує зазначену базу даних під час формування звіту про пошук тотожних та схожих позначень, який надається на платній основі в разі надходження до Укрпатенту відповідного письмового замовлення.
- (35) Укрпатент, використовуючи дані внутрішньої технологічної інформаційної бази Укрпатенту, призначеної для здійснення ним функцій у межах делегованих НОІВ владних повноважень щодо розгляду заявок та яка є джерелом інформації про Заявки й при цьому недоступна для суб'єктів господарювання, здійснює на платній основі пошук тотожних і схожих позначень у ній серед інформації про такі заявки.

- (36) Також Укрпатент щодо можливості здійснення суб'єктами господарювання пошуку тотожних і схожих позначень серед інформації про Заявки повідомив, що послуги щодо проведення пошуку тотожних або схожих позначень серед Заявок не можуть надавати інші особи, оскільки така інформація не є остаточною (може містити відомості про заявки, які вважаються неподаними чи відкликаними, або за подання яких ще не сплачено збір) і міститься лише в технологічних базах Укрпатенту.
- (37) Укрпатент також повідомив, що проведення попереднього інформаційного пошуку з метою виявлення раніше зареєстрованих чи заявлених на реєстрацію тотожних або схожих торговельних марок (позначень) не є обов'язковою умовою для подання заявки на торговельну марку.
З метою збереження державної інформації щодо торговельних марок доступ до АС «Знаки для товарів і послуг» мають лише відповідні експерти чи фахівці за своїми посадовими обов'язками.
Інформація про Заявки не є ймовірною, оскільки може також містити відомості про заявки, які неправильно оформлені та відповідно до Закону будуть визнані неподаними або за якими не буде сплачено збір за подання заявки.
Така інформація надалі не враховується під час проведення експертизи заявки на торговельну марку, тому проведення пошуку тотожних і схожих позначень перед поданням заявки на торговельну марку не є обов'язковою умовою для такого подання.
- (38) Водночас Укрпатент зазначив, що чинним законодавством не передбачено обмеження/заборони розголошення інформації про Заявки, у тому числі шляхом висвітлення Укрпатентом у звіті за результатами здійснення пошуку тотожних або схожих позначень.
Зазначені відомості не є конфіденційними, тому їх розголошення Законом не заборонено.
Наведені в абзаці другому пункту 10 статті 10 Закону норми щодо відомостей, які повинні включатися до Бази даних заявок, мають зобов'язальний, а не заборонний характер. Тому не виключають можливості використовувати відомості про ті заявки, які ще не внесені до Бази даних заявок.
Врахування заявок, матеріали яких надійшли до Укрпатенту, але не опрацьовані, дозволяє майбутнім заявникам повністю оцінити ризик отримання відмови в наданні правової охорони торговельній марці.
- (39) Міністерство, будучи центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, й органом державної влади, до сфери управління якого належить Укрпатент, повідомило Комітет із приводу обмеження Доступу, що чинним законодавством України у сфері інтелектуальної власності не передбачено норм, які б прямо встановлювали заборону використання, розголошення інформації про Заявки, зокрема висвітлення такої інформації у звітах Укрпатенту за результатами здійснення пошуку тотожних або схожих позначень, або розміщення такої інформації в публічному доступі.

Законодавство України у сфері інтелектуальної власності не містить норм, згідно з якими матеріали заявок на торговельні марки з дати їх надходження до Укрпатенту та до публікації відомостей про них вважаються конфіденційною інформацією, і не обмежує обсяг використання такої інформації, зокрема в частині обсягу інформації, яка може бути розміщена в публічному доступі.

Вказівок, доручень чи пропозицій Укрпатенту щодо припинення Доступу до Системи або обмеження відомостей для здійснення пошуку в ній Мінекономіки не надавало. Мінекономіки не погоджувало наказів, положень, порядків щодо послуг зі здійснення пошуку тотожних або схожих позначень з використанням внутрішньої технологічної бази Укрпатенту.

- (40) Отже, обґрунтування обмеження Укрпатентом у межах делегованих НОІВ владних повноважень Доступу до Системи внесенням змін до законодавства (згідно з якими відомості про заявку вносяться до Баз даних заявок лише після надсилання повідомлення про встановлену дату подання заявки) не ґрунтується на нормах законодавства у сфері інтелектуальної власності, оскільки останнім не передбачено обмежень щодо розголошення такої інформації, зокрема її обсягу, форми, змісту та місця розміщення (крім Баз даних заявок).

4. ОБҐРУНТУВАННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА КОНКУРЕНЦІЮ

- (41) Обов'язковою частиною складу порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є потенційна можливість або реальне настання негативних наслідків для конкуренції у вигляді її недопущення, усунення, обмеження чи спотворення.
- (42) Під спотворенням конкуренції розуміють настання (можливість настання) таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють (визначають) інтенсивність конкуренції, можливості учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.
Внаслідок змін у стані конкуренції створюються менш або більш сприятливі умови конкуренції для окремих суб'єктів господарювання, водночас для інших суб'єктів господарювання ці умови залишаються незмінними.
Окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив уповноважених органів.
- (43) Відповідно до абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (44) Так, як зазначено вище, Укрпатент у межах делегованих НОІВ владних повноважень обмежив Доступ до Системи, внаслідок чого суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність з пошуку тотожних і схожих позначень, були позбавлені можливості її провадження в частині пошуку таких позначень серед Заявок.
- (45) Також Укрпатент повідомив Комітет, що пунктом 10.4 Переліку платних послуг Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (далі – Перелік), що є додатком до Порядку надання платних послуг Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності», затвердженого наказом Укрпатенту від 27.12.2006 № 85 із змінами (<https://ukrpatent.org/uk/articles/services>), передбачено надання зацікавленим особам послуги проведення пошуку тотожних або схожих позначень з використанням інформаційної бази Укрпатенту, включаючи відомості про міжнародні реєстрації знаків, що діють на території України, з наданням звіту.
Послуга надається в разі надходження до Укрпатенту письмового замовлення послуги, що складається в довільній формі, та документа про її оплату із зазначенням номера послуги відповідно до Переліку. Тобто така послуга є платною.
- (46) Крім того, Укрпатент зазначив, що склав за період трьох останніх років понад 20 000 звітів за результатами проведення пошуку тотожних і схожих позначень, які, зокрема, містять інформацію про Заявки.

- (47) Укрпатент повідомив, що продовжує надавати платні послуги з пошуку інформації про тотожні та схожі позначення, зокрема з наданням інформації про Заявки, і їх вартість залишилася незмінною. На підтвердження Укрпатент надав Комітету копії таких звітів.
- (48) При цьому послуги з пошуку інформації про тотожні та схожі позначення, зокрема, серед Заявок, які на сьогодні надає Укрпатент, до обмеження ним Доступу надавали також інші суб'єкти господарювання.
Отже, на ринку послуг із пошуку інформації про тотожні та схожі позначення Укрпатент та суб'єкти господарювання є конкурентами.
- (49) Суб'єкти господарювання в Заявах, обґрунтовуючи негативний вплив на конкуренцію вказаних дій Укрпатенту, зазначили, що відповідно до статті 6 Закону не можуть бути зареєстровані як торговельні марки позначення, які на дату подання заявки або якщо заявлено пріоритет, то на дату пріоритету, є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати, зокрема, асоціювати з торговельними марками, раніше зареєстрованими чи заявленими на реєстрацію в Україні на ім'я іншої особи для таких самих або споріднених із ними товарів і послуг.
- (50) Відповідно до пункту 2.1.26 Правил складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг, затверджених наказом Держпатенту України від 28 липня 1995 р. № 116 (далі – Правила), до заявки додається документ, що підтверджує сплату збору за подання заявки, у тому числі за експертизу, оформлений відповідно до Положення про порядок сплати зборів.
Зазначений документ подається разом із заявкою або протягом двох місяців від дати подання заявки.
- (51) Крім того, заявник торговельної марки може подати клопотання про продовження строку надходження документа про сплату збору за подання заявки на знак за кодом 40600 і сплатити суму розміром 800 грн, отримавши додатково шість місяців на сплату збору за подання заявки на торговельну марку (правова підстава – пункт 8 статті 7 Закону).
Відповідно, подана на реєстрацію заявка на торговельну марку може не з'явитися в публічному доступі близько 8 місяців із моменту її фактичної подачі. При цьому, якщо за такими заявками буде сплачено збір за подання, такі заявки Укрпатент розглядає в межах кваліфікаційної експертизи під час визначення того, чи реєструвати інші позначення, та ці заявки потенційно можуть бути протиставлені заявкам на торговельні марки клієнтів заявників.
- (52) Заявники зазначають, що зважаючи на те, що можливий строк між поданням заявки та опублікуванням відомостей про неї може сягати 8 місяців, це свідчить про те, що значний масив поданих на реєстрацію заявок не відображається для пересічних користувачів Системи, що унеможливує надання ними послуги проведення пошуку тотожних або схожих позначень.
- (53) Заявники вважають, що дії Укрпатенту призвели до антиконкурентних наслідків, оскільки закриття Доступу до здійснення пошуку інформації про Заявки усуває можливість інших суб'єктів господарювання надавати послуги проведення пошуку тотожних або схожих позначень з використанням інформаційних баз Укрпатенту, які при цьому сам Укрпатент надає.
- (54) Як вбачається з викладеного, пошук тотожних і схожих позначень серед інформації про заявки та зареєстровані торговельні марки здійснюють суб'єкти господарювання в межах провадження ними господарської діяльності. При цьому Укрпатент, використовуючи делеговані НОІВ владні повноваження щодо розгляду заявок,

здійснює зазначений пошук серед інформації про Заявки, доступу до якої інші суб'єкти господарювання не мають.

- (55) Унаслідок цього можливе настання негативних наслідків для конкуренції, що обумовлюється тим, що пошук, проведений Укрпатентом, є більш повним та інформативним, оскільки здійснюється також серед інформації про Заявки. При цьому інші суб'єкти господарювання не володіють такою інформацією, та за результатами проведеного ними пошуку може бути не виявлена інформація про тотожні і схожі позначення, що може мати негативні юридичні наслідки для отримувачів їх послуг (зокрема у вигляді відмови в реєстрації позначення на підставі його тотожності або схожості) та через це – для самих суб'єктів господарювання, послуги яких будуть менш конкурентно привабливими порівняно з Укрпатентом.
- (56) Укрпатент під час проведення пошуку тотожних і схожих позначень здобуває переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішнього фактору – наявності делегованих НОІВ владних повноважень щодо доступу до інформації про Заявки.
- (57) З огляду на зазначене, обмеження Укрпатентом Доступу іншим суб'єктам господарювання може призвести до спотворення конкуренції на ринку послуг із пошуку інформації про тотожні та схожі позначення.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ УКРПАТЕНТУ

- (58) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (59) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (60) Отже, дії Укрпатенту, які полягали в обмеженні Доступу до інформації про Заявки, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу адміністративно-господарського управління та контролю, які можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку послуг з пошуку інформації про тотожні та схожі позначення.
- (61) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і

умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», усунення причин виникнення цього порушення та умов, що йому сприяють, керуючись частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає ДЕРЖАВНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ» (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, що має обмежений доступ]; адреса: [інформація, що має обмежений доступ]) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Забезпечити безоплатне розміщення в публічному доступі інформації про заявки, за якими не надіслано повідомлення про встановлену дату подання, в обсязі, що не суперечить чинному законодавству України та є достатнім для пошуку інформації про них і встановлення ознак тотожності або схожості позначень, та у формі, яка забезпечує можливість відбору.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у двомісячний строк із дня їх отримання.

В. о. Голови Комітету

Анжеліка КОНОПЛЯНКО